

66/15.01.02/2022

Pohjois-Savon liitto
[Vastaanottajan nimi/yksikkö]
Sepänkatu 1, 70100 Kuopio
kirjaamo@pohjois-savo.fi

Lausuntopyyntö 10.10.2025

Lausunto Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe aurinkovoima, vetytalous ja kauppa

Pohjois-Savon maakuntakaavan 3. vaihe keskittyy uusiutuvaan energiaan, vetytalouteen, Fingridin Harjulinjan sähkönsiirtoon sekä seudullisesti merkittävään kauppaan. Kaavan tavoitteena on ohjata maakunnan maankäyttöä siten, että strategiset tavoitteet toteutuvat ja eri teemojen toteuttaminen tukee toisiaan. Kaava toimii kuntien kaavoituksen ohjeena ottaen huomioon valtakunnalliset ja maakunnalliset intressit. Suunnittelussa on hyödynnetty laajoja selvityksiä mm. aurinkoenergian potentiaalista, vetytaloudesta, kaupan palveluverkosta sekä energiantuotannon ja yhdyskuntarakenteen vaikutuksista. Kaava muodostaa hyvin laaditun kokonaisuuden, joka ottaa huomioon niin ilmastonmuutoksen, luonnonympäristön kuin yhdyskuntarakenteen ja elinkeinoelämän tarpeet.

Kaava ohjaa aurinkoenergian sijoittumista erityisesti käytöstä poistuville turvetuotantoalueille, tarjoten niille kestävän jälkikäyttövaihtoehdon. Suuret aurinkohankkeet ohjataan siten, että luonnon ja ympäristön arvot säilyvät. Lupaprosessit ja ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan hankekohtaisesti, tarvittaessa YVA-menettelyllä. Kaavassa ei osoiteta varsinaisia aluevarauksia aurinkoenergialle, vaan sen sijoittumista ohjataan yleismääräyksin.

Tuulivoimateemaa ei tässä vaiheessa laajenneta uusilla alueilla sosiaalisen hyväksyttävyyden puutteen ja hallinnollisten prosessien vuoksi.

Kaava varautuu Harjulinjan toteutukseen, joka koostuu kahdesta rinnakkaisesta 400+110 kV:n voimajohdosta. Linja parantaa kantaverkon käyttövarmuutta, mahdollistaa tehokkaan sähkönsiirron ja vähentää siirtohäviöitä. YVA-menettelyssä arvioidaan linjan vaikutukset maisemaan, luontoon, kulttuuriympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen.

Kaava tunnistaa mahdollisuuksia vedyn tuotannolle ja jalostukselle sekä huomioi energia- ja tietoliikennelinjojen periaatteelliset linjaukset. Tavoitteena on edistää vähähiilisiä ratkaisuja, tukea huoltovarmuutta ja luoda uusia osaamis- ja työpaikkamahdollisuuksia maakuntaan. Erillistä kaavamerkintää vedyn tuotannolle ei esitetä, koska vetylaitokset voidaan sijoittaa kuntakaavoituksen avulla. Vetyverkon suunnitteluun on varauduttu maakuntakaavan 2. vaiheessa yleismääräyksellä.

Kaavamerkintä mahdollistaa erilaisten kaasuputkien periaatteellisen kehittämisen muun muassa viitoskäytävän varten.

Potentiaalisia sijoituspaikkoja vetylaitoksille ovat erityisesti teollisuus- ja varastoalueet, jotka sijaitsevat sähkönsiirtoverkon läheisyydessä. Myös alueet, joilla on kaukolämpöverkko, soveltuvat hyvin, sillä ne mahdollistavat vetylaitosten hukkalämmön hyödyntämisen.

Kaava ohjaa suurten vähittäiskaupan yksiköiden sijoittumista siten, että keskusta-alueiden palvelut säilyvät ja kehittyvät, asiointimatkat pysyvät kohtuullisina ja liikkuminen kestäville kulkumuodoilla on mahdollista. Kuopion Pitkälähteen osoitetaan uusi suuryksikkö, joka ei kasvata nykyistä kaupan määrää mutta parantaa palvelujen saavutettavuutta.

Kaavassa arvioidaan vaikutuksia ihmisten elinoloihin, luonnonympäristöön, yhdyskuntarakenteeseen, liikenteeseen, maisemaan, kulttuuriperintöön ja elinkeinoelämään. Aurinkoenergia ja vetystalous tukevat ilmastotavoitteita, Harjulinja turvaa sähkönsiirron ja seudullisesti merkittävä kauppa vahvistaa palveluiden saavutettavuutta. Vaikutusten arviointi tukee päätöksentekoa ja edistää kestävä kehitystä kokonaisuutena.

Maakuntaliiton lausunto

Pohjois-Savon maakuntakaavan 3. vaihe on hyvin laadittu kokonaisuus, joka ottaa huomioon maakunnan strategiset tavoitteet uusiutuvan energian tuotannossa, elinkeinoelämän kehityksessä, sähkönsiirron varautumisessa ja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Etelä-Savossa käynnistetään kokonaismaakuntakaavan laadinta alkuvuodesta 2026, ja siinä tarkastellaan maakuntarajat ylittäviä maankäytön kysymyksiä. Näin varmistetaan, että Pohjois-Savon ja Etelä-Savon kaavaratkaisut voidaan sovittaa yhteen sekä maakuntarajat ylittävän suunnittelun että kestävä kehityksen näkökulmasta.

Etelä-Savon maakuntaliitto

Heini Utunen
maakuntajohtaja

Päivi Rahikainen
aluesuunnitteluasiantuntija

Jakelu

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti maakuntaliiton asianhallintajärjestelmässä.